

*Л. М. Петренко,
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, Інститут
професійно-технічної освіти НАПН України, м. Київ*

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ:
МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ**

Результати проведених опитувань як в Україні, так і в зарубіжних країнах, постійно демонструють підтримку впровадження дистанційної освіти. Її популярність у всьому світі зростає з кожним роком, а тому постає питання забезпечення такого рівня якості, яка відповідає би вимогам, що передбачені освітніми стандартами та потребам суспільства. За результатами анкетування, здійсненого Л. Гузь у 2013 році виявлено, що 39% респондентів вважають, що найголовнішим чинником у дистанційній освіті, котрий впливає на її ефективність, є використовувана методика навчання, ще 28% вказують на залежність якості дистанційного навчання від кваліфікації викладачів. Лише 17% відзначають вартість навчання в якості чинника впливу на результативність дистанційної освіти.

Нею наведено статистичні дані щодо підготовки викладачів до роботи в системі дистанційної освіти – станом на 2013 рік їх кількість становила понад 9000, що порівняно з показниками інших країн дуже мало. Дослідниця звертає увагу на те, що нині практично ніхто не готує методистів для корпоративного дистанційного навчання, хоча такий досвід є, але він потребує узагальнення. В інших країнах корпоративне дистанційне навчання пов'язане з академічним дистанційним навчанням. Останнім часом широко використовуються соціальні мережі для навчання – «коннективізм, відкриті освітні ресурси і масові відкриті дистанційні курси. Робота в соціальних мережах припускає наявність персонального навчального простору з метою створення персональної навчальної мережі» [1, с. 180]

У процесі опитування автором було виявлено низку чинників,

перешкоджаючих повноцінному впровадженню дистанційного навчання, серед яких, насамперед, консерватизм, психологічні бар'єри та невідповідність науково-педагогічних кадрів, їхній низький рівень мотивації; відсутність науково-методичного забезпечення розробки дистанційних технологій навчання відповідно до існуючих напрямів підготовки та спеціалізацій. Гальмує даний процес інерційність системи освіти до нововведень, відсутність програм підготовки тьюторів тощо [1, с. 181–182].

Проведене нами анкетування дало змогу виявити, що у вітчизняній системі професійно-технічної освіти нині технології дистанційного навчання постійно й успішно використовують 12,5% респондентів, 29,3% успішно використовували кілька разів і 16,2% намагалися використовувати, але це в них вийшло не дуже успішно. Водночас 37,5% педагогів ПТНЗ вважають цю форму навчання перспективною, ще 26,8% скоріше такою. Отже, серед педагогів професійно-технічних навчальних закладів спостерігається позитивна тенденція щодо запровадження дистанційного професійного навчання у підготовку кваліфікованих робітників. При цьому варто зазначити, що такі зрушення характерні для викладачів різних навчальних предметів: природничо-математичних, гуманітарних, загально-технічних, професійно-теоретичних і професійно-практичних.

Привертає увагу достатньо критична самооцінка педагогів власного рівня теоретичних і технологічних знань та рівня сформованості ІТ-умінь для успішного запровадження технологій дистанційного навчання. Якщо майже 50% опитуваних оцінюють рівень теоретичних і технологічних знань як середній і достатній, то рівень сформованості ІТ-умінь значно нижче – 38,8%.

Отримані результати анкетування щодо визначення готовності педагогів до впровадження дистанційного навчання в підготовку кваліфікованих робітників уможливають висновок:

викладачі ПТНЗ достатньо мотивовані до вдосконалення власних умінь і навичок, необхідних для користування платформами дистанційного навчання та інтернет-сервісами;

існує необхідність розроблення методик і технологій формування умінь удосконалювати навчальні курси для дистанційного навчання, організувати роботу в малих групах, самостійну роботу, координувати навчально-пізнавальний процес, мотивувати учнів до проектної діяльності тощо;

педагоги системи ПТО потребують постійного розвитку професійної компетентності в питаннях створення електронних навчальних ресурсів, використання інтернет-ресурсів для організації навчально-пізнавального процесу, запровадження дистанційного навчання.

У зв'язку з цим назріла необхідність проведення комплексу семінарів, круглих столів, он-лайн конференцій, вебінарів і тренінгів з означеної проблеми, а також створення навчально-методичних посібників і проведення занять в системі дистанційного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України.

Література

1. Гузь Л. А. Соціальні інформаційні технології освіти – дистанційна освіта / Л. А. Гузь // Вісник Донецького університету економіки та права. –2013. –№ 1. – С. 177–182.